

**Imigrantų integracijos priemonių
poreikis Lietuvoje: socialinio darbo
kontekstas**

Aistė Bartkevičienė

Rita Raudeliūnaitė

Tyrimo aktualumas

Lietuvoje atlikti tyrimai parodė, kad lietuviai nėra pozityviai nusiteikę imigrantų atžvilgiu, ypač užsieniečių atvykusių iš ne ES šalių: absoliuti dauguma (57,8 proc.) Lietuvos gyventojų imigraciją į Lietuvą, kaip reiškinį, vertina neigiamai ir tik 18,8 proc. teigiamai (Sipavičienė, Gaidys, Jeršovas, 2010).

Tyrimo aktualumas

Trys ketvirtadaliai Lietuvos gyventojų (64 proc.) pritaria nuomonei, jog “valstybė turėtų užkirsti kelią koncentruotam užsieniečių apgyvendinimui Lietuvos teritorijoje”, daugiau nei pusė teigia, kad “valstybė griežtai turėtų apriboti į Lietuvą atvykstančių užsieniečių ne ES piliečių skaičių” (59 proc.) ir “turėtų griežtai apibrėžti šalis, iš kurių į Lietuvą atvyksta užsieniečiais ne ES piliečiai” (54 proc.) (Beresnevičiūtė, Leončikas, Žibas, 2009, p. 89).

Tyrimo aktualumas

Formuojant imigracijos politiką Lietuvoje, svarbu siekti imigracijos ir integracijos politikos integralumo. Imigracijos ir integracijos politika nėra dvi skirtingos politikos sritys, jos viena kitą papildo, todėl kuriant imigracijos politikos gaires, reikia kartu kurti imigrantų integracijos priemones.

Tyrimo aktualumas

Imigrantų integracija įvairiose pasaulio šalyse yra aktuali problema ir tampa nuolatinio mokslo ir politinio diskurso objektu.

Tyrimo aktualumas

Svarbu pabrėžti, jog imigrantų integracijos procese svarbų vaidmenį atlieka socialinis darbuotojas, nes imigrantai atvykę į naują šalį integracijos proceso metu susiduria su socialinėmis problemomis (Potocki-Tripodi (2002), Matikainen (2003), Valtonen (2008)).

Tyrimo aktualumas

Hernández-Plaza, Alonso-Morillejo, Pozo-Muñoz (2006) atskleidė socialinės pagalbos intervencijų taikymo svarbą imigrantų integracijos procese, išryškindami intervencijos lygį, struktūrą, funkcijas ir nurodydami socialinio darbuotojo veiklos kryptis, nukreiptas į konkrečias integracijos priemones.

Tyrimo aktualumas

Jae-Sung Choi, Soochan Choi (2005), Nash, Wong, Trlin (2006) atskleidė socialinio darbuotojo taikomų intervencijų mikro, mezo, makro lygmenyse svarbą sprendžiant imigrantų integracijos problemas, ypač atkreipdamas dėmesį į nevyriausybinių organizacijų teikiamą pagalbą, parenkant ir taikant tinkamas integracijos priemones.

Tyrimo probleminiai klausimai

- Kokios gali būti veiksmingos integracijos priemonės, padedančios imigrantams integruotis juos priimančioje visuomenėje tik atvykus į Lietuvą ir tolimesnės integracijos procese?
- Kokios gali būti socialinio darbuotojo intervencijos, įgyvendinant imigrantams skirtas integracijos priemones?

Tyrimo objektas - imigrantų (ne ES piliečių) integracijos priemonės.

Tyrimo tikslas - atskleisti integracijos priemones, palengvinančias imigrantų (ne ES) integracijos Lietuvoje procesą.

Tyrimo metodai

Atliktas kokybinis tyrimas, taikant pusiau struktūruotą interviu metodą ir turinio (content) analizės metodą.

Tyrimo imtis

- Tyrime dalyvavo dešimt imigrantų (ne ES piliečiai), kurie remdamiesi savo patirtimi išsakė savo nuomonę apie integracijos priemonių poreikį tik atvykus į Lietuvą ir integracijos priemones palengvinančias tolimesnę jų integraciją.
- Pasirinktas tiriamųjų atrankos tipas tikslinis: tyrime dalyvavo imigrantai gyvenantys Lietuvoje ne trumpiau kaip 6 mėnesius ir ne ilgiau kaip 5 metus.

Tyrimo rezultatai

Pirmuoju klausimu buvo siekiama atskleisti, integracijos priemonių poreikį imigrantams tik atvykus į Lietuvą. Atlikus atsakymų kokybinę turinio analizę, išskirtos 3 kategorijos ir 12 subkategorijų.

Tyrimo rezultatai: Integracijos priemonių poreikis imigrantams tik atvykus į Lietuvą

BŪTINIAUSIOS INFORMACIJOS SUTEIKIMAS GYVENIMO LIETUVOJE KLAUSIM AIS

- Informacijos suteikimas apie informacinius centrus Migracijos Tarnyboje
- Informacijos suteikimas apie visuomeninį transportą
- Informacijos suteikimas apie dokumentų tvarkymo eigą
- Informacijos suteikimas apie bendruomeninių organizacijų vykdomas veiklas, kuriose galėtų dalyvauti imigrantas
- Informacijos suteikimas apie pigius telekomunikacijos tinklus
- Informacijos suteikimas apie profesinio mokymo kursų organizavimo laiką, vietą, kainą
- Informacijos suteikimas apie Lietuvoje gyvenančius imigrantus, siekiant pasidalinti gyvenimo Lietuvoje patirtimi
- Informacijos suteikimas imigrantams pagal imigracijos tikslą
- Informacijos suteikimas imigrantams apie Lietuvą

KONSULTACIJŲ TEIKIMAS

- Konsultacijos darbo paieškos klausimais
- Nemokamos konsultacijos lietuvių kalbos mokymo/si klausimais
- Konsultacijos teisiniais klausimais
- Socialinės konsultacijos

VALSTYBINĖS KALBOS KURSŲ ORGANIZAVIMAS

- Lietuvių kalbos mokymasis

ATSTOVAVIMAS

- Imigrantų atstovavimas, suteikiantis kryptingumo ir saugumo

Tyrimo rezultatai

Antruoju klausimu buvo siekiama atskleisti integracijos priemonių, palengvinančių tolimesnę imigrantų integraciją Lietuvoje, poreikį. Atlikus atsakymų kokybinę turinio analizę, išskirtos 6 kategorijos ir 17 subkategorijų.

Tyrimo rezultatai: Integracijos priemonių, palengvinančių imigrantų tolimesnę integraciją Lietuvoje, poreikis

INFORMACIJOS SKATINANČIOS IMIGRANTŲ SOCIALINIŲ AKTYVUMĄ VIEŠINIMAS

- Informacijos suteikimas apie vykdomas užimtumo rėmimo programas viešojoje erdvėje
- Informacijos apie nemokomo mokymosi galimybes prieinamumo užtikrinimas

TARPINSTITUCINIO BENDRADARBIAVIMO PLĖTOJIMAS, SIEKiant UŽTIKRINTI IMIGRANTŲ SOCIALINIŲ DALYVAVIMĄ

- Pagalbos suteikimas, steigiant imigrantų organizacijas-asociacijas
- Imigrantų organizacijų-asociacijų socialinis veikimas, nukreiptas į imigrantų integracijos problemų sprendimą
- Imigrantų paruošimas, teikti individualias konsultacijas naujai atvykusiems užsieniečiams jų gimtąja kalba
- Imigrantų savanoriškų iniciatyvų palaikymas ir plėtojimas

SOCIALINĖS POLITIKOS, SUDARANČIOS SĄLYGAS IMIGRANTŲ INTEGRACIJAI Į LIETUVOS VISUOMENĘ, KŪRIMAS IR TOBULINIMAS

- Pokyčių inicijavimas socialinės politikos teisinėje bazėje, siekiant patenkinti imigrantų integracijos poreikius
- Imigrantų poreikių analizė ir paslaugų teikimas institucijose, vykdančiose imigrantų integraciją, atsižvelgiant į jų individualius poreikius
- Visuomenės požiūrio formavimas, pasitelkiant žiniasklaidos priemones
- Visuomenės požiūrio formavimas, įtraukiant valstybės politikos formuotojus ir įgyvendintojus

INFORMACIJOS APIE LIETUVĄ PATEIKIMAS PER ŽINIASKLAIDOS PRIEMONES

- Spaudos leidinių, skirtų imigrantams, apie Lietuvos aktualijas anglų kalba
- Informacinės televizinės programos, skirtos užsieniečiams apie Lietuvą sukūrimas ir transliavimas

RENGINIŲ ORGANIZAVIMAS, NUKREIPTAS Į TARPUSAVIO PAŽINIMO IR BENDRAVIMO SKATINIMĄ

- Rekreacinių renginių organizavimas, siekiant palaikyti ir plėtoti tarpusavio ryšius tarp imigrantų ir Lietuvos visuomenės
- Kultūrinių renginių organizavimas, siekiant užmegzti tarpusavio ryšius tarp imigrantų ir Lietuvos visuomenės
- Edukacinių renginių organizavimas Lietuvos visuomenei, supažindinant su imigrantų kultūra

STRATEGIJŲ, NUKREIPTŲ Į LIETUVIŲ KALBOS MOKYMĄ/SI IR UŽIMTUMĄ, TOBULINIMAS

- Pagalbos suteikimas įsidarbinimo klausimais, apimantis imigranto turimos patirties įvertinimą
- Sistemingas lietuvių kalbos kursų organizavimas

Socialinio darbuotojo intervencijos taikomos dirbant su imigrantais tik atvykus į Lietuvą

Socialinio darbuotojo intervencijos taikomos dirbant su imigrantais jų tolimesnės integracijos procese

Išvados

- Imigrantų, gyvenančių Lietuvoje, integracijos priemonių poreikis atitinka Naujoje Europos integracijos darbotvarkėje (2012) numatytas įgyvendinti priemones.
- Socialiniai darbuotojai, siekiantys sėkmingos imigrantų integracijos, savo praktinėje veikloje turėtų taikyti mikro, mezo ir makro lygmens intervencijas.

Klausimai

